

# Semestrální zkouška ISS/ISSk, 2. opravný termín, 27.1.2023, skupina A

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: ..... **REF**  
 (prosím čitelně!)

$$\cos x = \frac{e^{ix} + e^{-ix}}{2}$$

**Příklad 1** Signály s diskrétním časem jsou dány:  $x_1[n] = 4e^{j\frac{\pi}{2}}e^{j\frac{2\pi}{50}n}$ ,  $x_2[n] = 4e^{-j\frac{\pi}{2}}e^{-j\frac{2\pi}{50}n}$ .

Napište vztah pro jejich součet  $y[n] = x_1[n] + x_2[n]$ . Vztah nesmí obsahovat komplexní čísla.

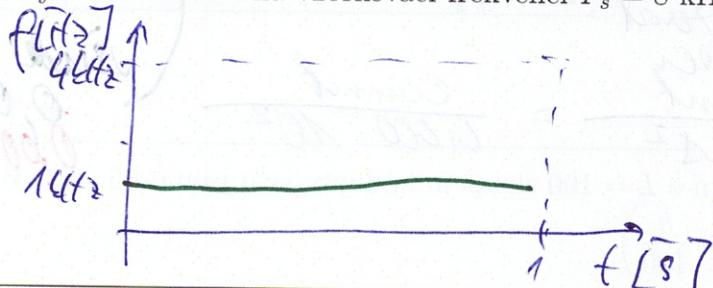
$$y[n] = 4e^{j(\frac{2\pi}{50}n + \frac{\pi}{2})} + 4e^{-j(\frac{2\pi}{50}n + \frac{\pi}{2})} = 4 \cdot 2 \cos\left(\frac{2\pi}{50}n + \frac{\pi}{2}\right) =$$

$$= -8 \sin\left(\frac{2\pi}{50}n\right)$$

nebo se dá použít zoreček o  
F radě:

$$C_a = 2/a / \quad \varphi_c = \arg c_c = -\arg c_{-k}$$

**Příklad 2** Signál se spojitým časem má délku 1 sekunda a je to cosinusovka na frekvenci  $f = 1$  kHz. Signál byl navzorkován na vzorkovací frekvenci  $F_s = 8$  kHz. Nakreslete jeho spektrogram.



**Příklad 3** Určete hodnoty pólů číslicového filtru s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 1.21z^{-2}$ .

$$H(z) = \frac{z^2 + 1.21}{z^2} = \frac{-(z-0)(z-0)}{(z-0)(z-0)}$$

dvojitý pól ~~přes~~ v místě:  $P_1 = P_2 = 0$

**Příklad 4** Číslicový filtr s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 0.4z^{-1} - 0.2z^{-2}$  zpracovává vstupní signál  $x[n]$ , omezený v intervalu  $[-B, +B]$ , kde  $B = 1$ :  $x[n] \in [-B, +B]$ . Podmínka stability praví: Pokud lze pro výstupní signál nalézt  $C$  takové, že  $y[n] \in [-C, +C]$ , je filtr stabilní. Napište, zda takové  $C$  existuje a pokud ano, jakou má hodnotu.

max. výstup:  $x[n]=1, x[n-1]=-1, x[n-2]=1 \Rightarrow y[n]=1,6$   
 min. výstup:  $x[n]=-1, x[n-1]=1, x[n-2]=-1 \Rightarrow y[n]=-1,6$   
 výstupní signál usdíle v intervalu  $[-1,6, 1,6] \rightarrow C$  existuje  $C = 1,6$

**Příklad 5** Náhodný signál  $x[n]$  je bílý šum. Slovně, schématem, kódem nebo jinak popište, jak se dá obarvit (tedy zajistit, aby jeho spektrální hustota výkonu nebyla pro všechny frekvence konstantní).

Cibovolovým filtrem, který má alespoň 2 koeficienty impulsní odpovědi velmi vysoké ("drát", "zesilovač/zeslabovač" až "zpoždovač" to nedokáže)

**Příklad 6** Ergodický náhodný signál  $x[n]$  má délku  $N = 100000$  vzorků a má diskrétní hodnoty  $X_i$  od 0 do 9. Napište slovně, matematicky, pseudokódem nebo kódem v jazyce C, Matlabu nebo Pythonu+Numpy, jak odhadnete pravděpodobnosti jednotlivých hodnot:  $P(X_i)$ .

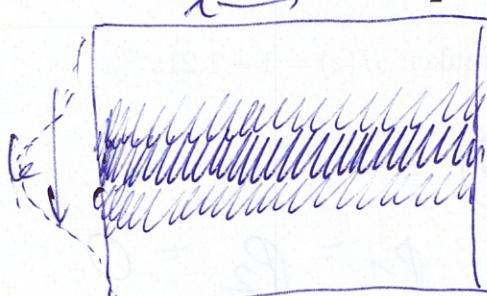
- 1) spočítat  $\frac{\text{counts}}{0 \dots 9}$ , kolikrát se lze vyskytla v signálu.
  - 2) Podělit counts počtem vzorků:
- $$P(X_i) = \frac{c(X_i)}{N}$$

**Příklad 7** Na  $\Omega = 4000$  realizacích náhodného procesu byla naměřena tabulka (sdružený histogram) hodnot mezi vzorky  $n_1$  a  $n_2$ . Převeďte je na odhad sdružené funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti  $p(x_1, x_2, n_1, n_2)$ .

intervaly $x_1$	intervaly $x_2$			
	[-20, -10]	[-10, 0]	[0, 10]	[10, 20]
[10, 20]	0	0	0	0
[0, 10]	0	1000	1000	0
[-10, 0]	0	1000	1000	0
[-20, -10]	0	0	0	0

counts & musti normalizovat  
počet realizací a počet intervalů  $p = \frac{\text{count}}{\Omega \cdot A^2} = \frac{\text{count}}{4000 \cdot 10^2}$  Všechno 0,0025

**Příklad 8** Obrázek má rozměry  $K = 100$  řádků a  $L = 100$  sloupců, hodnoty jasu jsou od 0 (černá) do 1 (bílá). Nakreslete obrázek  $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos\left(2\pi \frac{k}{100}\right)$ .



1 perioda cos vypadá

**Příklad 9** V kódu je dán obrázek (matice, 2D pole)  $x$  o rozměrech  $K$  řádků a  $L$  sloupců, a čtvercové konvoluční jádro (maska, 2D filtr)  $h$  o rozměrech  $I$  řádků a  $I$  sloupců, kde  $I$  je liché číslo. Napište C-kód pro 2D konvoluci (filtrování). Pracujte pomocí cyklů, nesmíte použít žádné vektorové operace.

```
for (l=0; l < L; l++) {
    for (k=0; k < K; k++) {
        acc = 0.0;
        for (m=-I/2; m <= I/2; m++) {
            for (n=-I/2; n <= I/2; n++) {
                acc += h[m, n] * x[k-m, l-n];
            }
        }
        // nějaký způsob aktualizace
    }
}
```

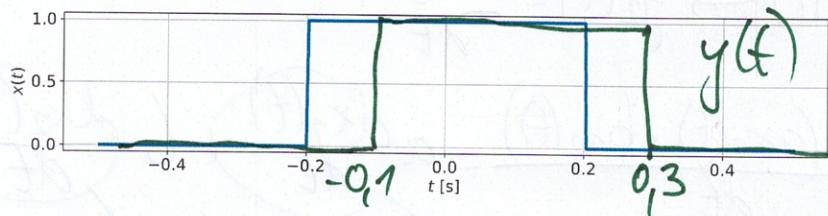
lupičející řešení operací

**Příklad 10** Zjistěte, zda jsou páze Fourierovy řady  $e^{jk\omega_1 t}$  a  $e^{jl\omega_1 t}$  ortogonální pro  $k = 3$  a  $l = 4$ .

$$\int_{T_1} b_1(t) b_2^*(t) dt = \int_{T_1} e^{jk\omega_1 t} \cdot e^{-jl\omega_1 t} dt = \int_{T_1} e^{j\omega_1(k-l)t} dt$$

$k-l$  je celé číslo. Integrál komplexti exp s celým počtem period za  $T_1$  je nula  $\Rightarrow$  ortogonální

**Příklad 11** Na obrázku je signál se spojitým časem  $x(t)$ . Jeho spektrální funkce je  $X(j\omega)$ . Do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t)$ , jehož spektrální funkce je  $Y(j\omega) = X(j\omega)e^{-j0.1\omega}$ .



$$\text{pro } y(t) = x(t - \tau)$$

$$j\omega Y(j\omega) = X(j\omega) e^{-j\omega\tau}$$

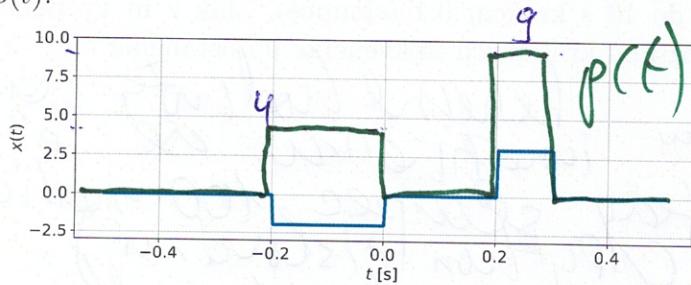
0,1 je fedy zpravidlem

**Příklad 12** Periodický signál se spojitým časem je dán jako sled obdélníkových impulsů o výšce  $D = 6$ , šířce  $\vartheta = 2\mu\text{s}$  a periodě  $T_1 = 6\mu\text{s}$ . Napište hodnoty koeficientů jeho Fourierovy řady od  $c_{-3}$  do  $c_3$ . Pomůcka:  $\text{sinc}\frac{\pi}{3} = 0.83$ ,  $\text{sinc}\frac{2\pi}{3} = 0.41$ .

$$c_n = \frac{2\pi}{6 \cdot 10^{-6}} \quad c_0 = \frac{D \vartheta}{T_1} \text{sinc}\left(\frac{\pi}{2} k \omega_1\right) = \frac{6 \cdot 2 \cdot 10^{-6}}{6 \cdot 10^{-6}} \text{sinc}\left(1 \cdot 10^{-6} \cdot k \frac{2\pi}{6 \cdot 10^{-6}}\right) = \\ = 2 \text{sinc}\left(k \frac{\pi}{3}\right)$$

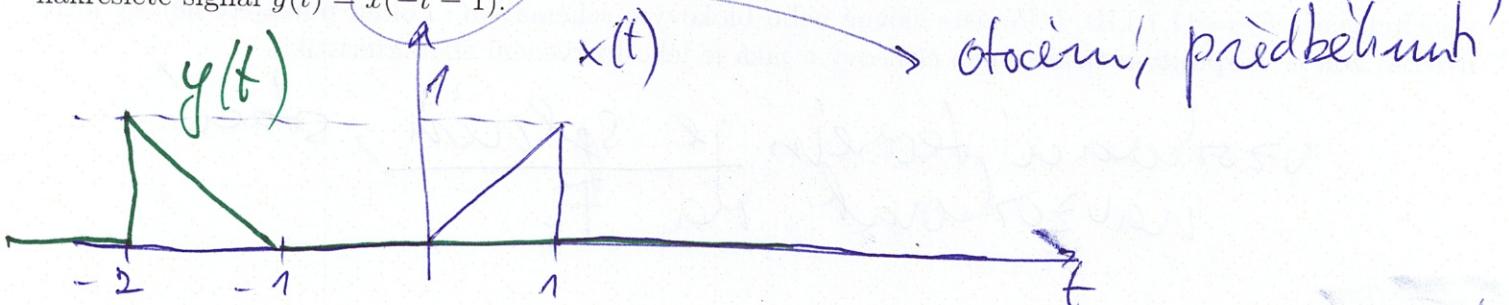
$$c_{-3} = 0, \quad c_{-2} = 0,82, \quad c_{-1} = 1,66, \quad c_0 = 2, \quad c_1 = 1,66, \quad c_2 = 0,82, \quad c_3 = 0.$$

**Příklad 13** Pro signál se spojitým časem  $x(t)$  nakreslete do stejného obrázku průběh okamžitého výkonu  $p(t)$ .

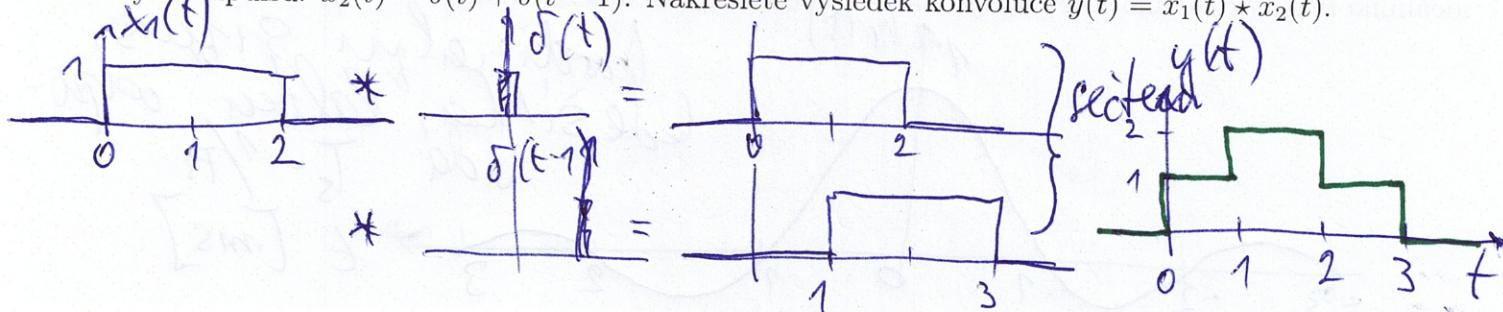


$$p(t) = x^2(t),$$

**Příklad 14** Nakreslete signál se spojitým časem:  $x(t) = \begin{cases} t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t) = x(-t - 1)$ .



**Příklad 15** První signál se spojitým časem je dán  $x_1(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } 0 \leq t \leq 2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a druhý signál je dvojice Diracových impulsů:  $x_2(t) = \delta(t) + \delta(t - 1)$ . Nakreslete výsledek konvoluce  $y(t) = x_1(t) * x_2(t)$ .



**Příklad 16** Dokažte, že systém se spojitým časem provádějící derivaci vstupu:  $y(t) = \frac{dx(t)}{dt}$  je lineární.

$$x_1(t) \rightarrow y_1(t) = \frac{dx_1(t)}{dt} \quad x_2(t) \rightarrow y_2(t) = \frac{dx_2(t)}{dt}$$

lin. kombinace vstupů:

$$ax_1(t) + bx_2(t) \rightarrow y(t) = \frac{d(ax_1(t) + bx_2(t))}{dt} = a \frac{dx_1(t)}{dt} + b \frac{dx_2(t)}{dt}$$

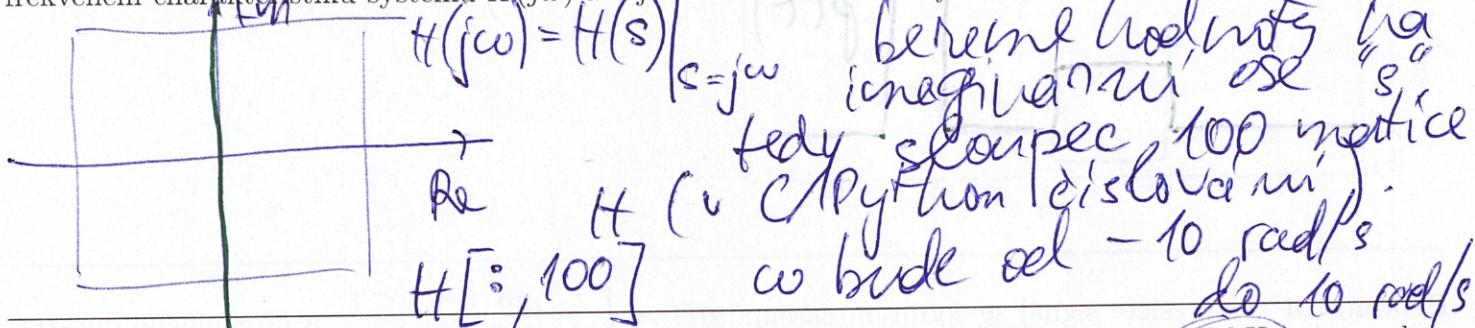
platí  $ax_1(t) + bx_2(t) \rightarrow ay_1(t) + by_2(t)$

**Příklad 17** Přenosová funkce systému se spojitým časem je  $H(s) = \frac{0.5s - 1}{0.5s + 1}$ .

Napište diferenciální rovnici popisující tento systém.

$$0.5 \frac{dx(t)}{dt} - x(t) = 0.5 \frac{dy(t)}{dt} + y(t)$$

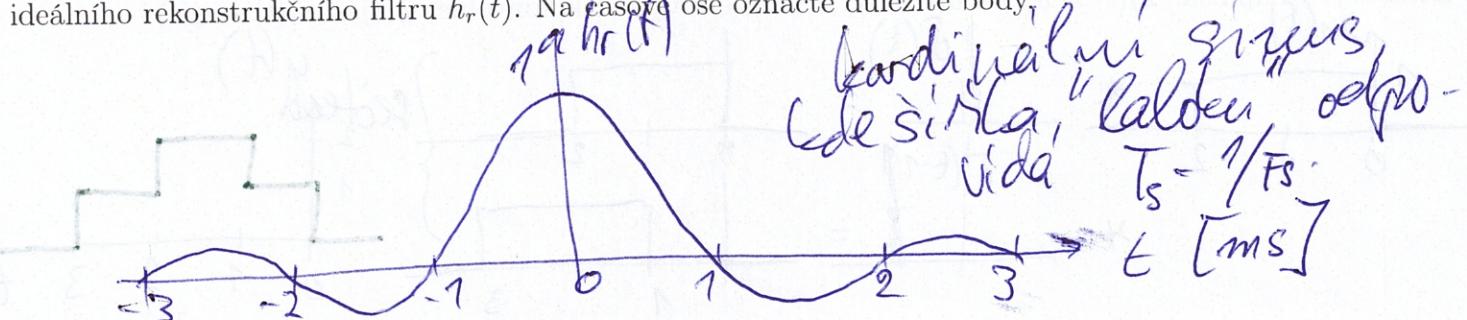
**Příklad 18** V kódu obsahuje komplexní matice  $H$  o rozměrech  $201 \times 201$  hodnoty přenosové funkce  $H(s)$  systému se spojitým časem. Byla vygenerována pro imaginární složku proměnné  $s$  od  $-10$  do  $10$  s krokem  $0.1$  (řádky) a pro reálnou složku proměnné  $s$  od  $-10$  do  $10$  s krokem  $0.1$  (sloupce). Jak z ní vyčteme frekvenční charakteristiku systému  $H(j\omega)$  a v jakém rozsahu kruhových frekvencí  $\omega$  ji dostaneme?



**Příklad 19** Jaký je korektní postup vzorkování zvuku činelu (frekvenční složky až do  $20$  kHz) na vzorkovací frekvenci  $F_s = 44.1$  kHz? Popište slovně nebo blokovým schématem. Pokud použijete nějaký filtr, uveďte, zda je se spojitým časem nebo číslicový a jaká je jeho frekvenční charakteristika.

vzorkovací frekvenční je splněn, stačí  
 na vzorkovat na  $F_s$ .

**Příklad 20** Signál je vzorkovaný na vzorkovací frekvenci  $F_s = 1$  kHz. Nakreslete impulsní odezvu ideálního rekonstrukčního filtru  $h_r(t)$ . Na časové ose označte důležité body.



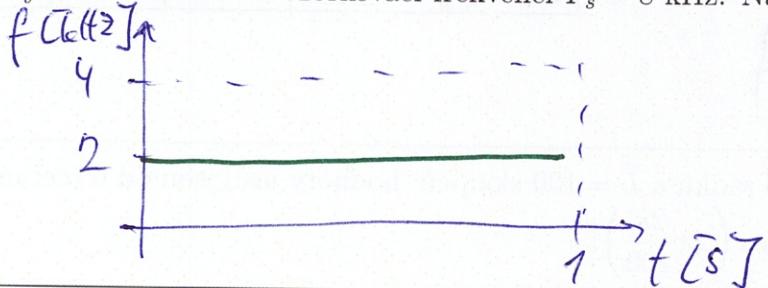
# Semestrální zkouška ISS/ISSk, 2. opravný termín, 27.1.2023, skupina B

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: .....   
(prosím čitelně!)

**Příklad 1** Signály s diskrétním časem jsou dány:  $x_1[n] = 4e^{j\frac{\pi}{2}} e^{j\frac{2\pi}{50}n}$ ,  $x_2[n] = 4e^{-j\frac{\pi}{2}} e^{-j\frac{2\pi}{50}n}$ . Napište vztah pro jejich součet  $y[n] = x_1[n] + x_2[n]$ . Vztah nesmí obsahovat komplexní čísla.

$$y[n] = 8 \sin\left(\frac{2\pi}{50}n\right) \quad \text{viz A}$$

**Příklad 2** Signál se spojitým časem má délku 1 sekunda a je to cosinusovka na frekvenci  $f = 2$  kHz. Signál byl navzorkován na vzorkovací frekvenci  $F_s = 8$  kHz. Nakreslete jeho spektrogram.



**Příklad 3** Určete hodnoty pólů číslicového filtru s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 2.25z^{-2}$ .

$$\text{viz A} \\ P_1 = P_2 = 0$$

**Příklad 4** Číslicový filtr s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 - 0.4z^{-1} + 0.2z^{-2}$  zpracovává vstupní signál  $x[n]$ , omezený v intervalu  $[-B, +B]$ , kde  $B = 1$ :  $x[n] \in [-B, +B]$ . Podmínka stability praví: Pokud lze pro výstupní signál nalézt  $C$  takové, že  $y[n] \in [-C, +C]$ , je filtr stabilní. Napište, zda takové  $C$  existuje a pokud ano, jakou má hodnotu.

viz A

$C$  existuje,  $C = 1,6$

**Příklad 5** Náhodný signál  $x[n]$  je bílý šum. Slovně, schématem, kódem nebo jinak popište, jak se dá obarvit (tedy zajistit, aby jeho spektrální hustota výkonu nebyla pro všechny frekvence konstantní).

viz A

**Příklad 6** Ergodický náhodný signál  $x[n]$  má délku  $N = 100000$  vzorků a má diskrétní hodnoty  $X_i$  od 0 do 9. Napište slovně, matematicky, pseudokódem nebo kódem v jazyce C, Matlabu nebo Pythonu+Numpy, jak odhadnete pravděpodobnosti jednotlivých hodnot:  $\mathcal{P}(X_i)$ .

viz A

**Příklad 7** Na  $\Omega = 4000$  realizacích náhodného procesu byla naměřena tabulka (sdružený histogram) hodnot mezi vzorky  $n_1$  a  $n_2$ . Převeďte je na odhad sdružené funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti  $p(x_1, x_2, n_1, n_2)$ .

intervaly $x_1$	intervaly $x_2$			
	[-20, -10]	[-10, 0]	[0, 10]	[10, 20]
[10, 20]	0	0	0	0
[0, 10]	0	1000	1000	0
[-10, 0]	0	1000	1000	0
[-20, -10]	0	0	0	0

viz A

**Příklad 8** Obrázek má rozměry  $K = 100$  řádků a  $L = 100$  sloupců, hodnoty jasu jsou od 0 (černá) do 1 (bílá). Nakreslete obrázek  $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos\left(2\pi \frac{2k}{100}\right)$ .



2 periody cos se sice

**Příklad 9** V kódu je dán obrázek (matice, 2D pole)  $x$  o rozměrech  $K$  řádků a  $L$  sloupců, a čtvercové konvoluční jádro (maska, 2D filtr)  $h$  o rozměrech  $I$  řádků a  $I$  sloupců, kde  $I$  je liché číslo. Napište C-kód pro 2D konvoluci (filtrování). Pracujte pomocí cyklů, nesmíte použít žádné vektorové operace.

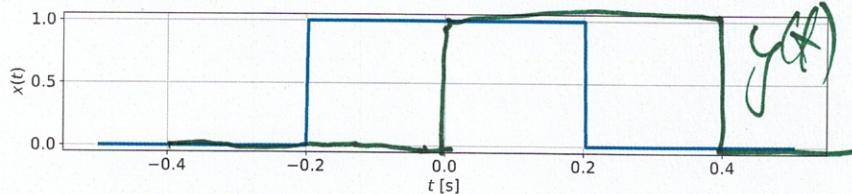
viz A

**Příklad 10** Zjistěte, zda jsou báze Fourierovy řady  $e^{jkw_1 t}$  a  $e^{jlw_1 t}$  ortogonální pro  $k = 3$  a  $l = 1$ .

viz A

ortogonalní!

**Příklad 11** Na obrázku je signál se spojitým časem  $x(t)$ . Jeho spektrální funkce je  $X(j\omega)$ . Do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t)$ , jehož spektrální funkce je  $Y(j\omega) = X(j\omega)e^{-j0.2\omega}$ .



viz A

zpoždění 0,2 s

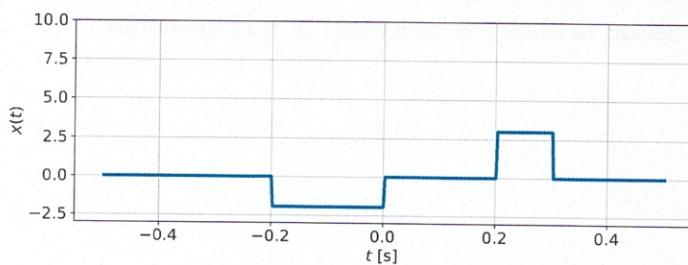
**Příklad 12** Periodický signál se spojitým časem je dán jako sled obdélníkových impulsů o výšce  $D = 6$ , šířce  $\vartheta = 1 \mu\text{s}$  a periodě  $T_1 = 3 \mu\text{s}$ . Napište hodnoty koeficientů jeho Fourierovy řady od  $c_{-3}$  do  $c_3$ . Pomůcka:  $\text{sinc}\frac{\pi}{3} = 0.83$ ,  $\text{sinc}\frac{2\pi}{3} = 0.41$ .

$$c_k = \frac{0.5 \cdot 10^{-6} \cdot 6}{3 \cdot 10^{-6}} \text{sinc}\left(0.5 \cdot 10^{-6} \cdot 6 \cdot \frac{2\pi}{3 \cdot 10^{-6}}\right) = 2 \text{sinc}\left(k \frac{\pi}{3}\right)$$

viz A

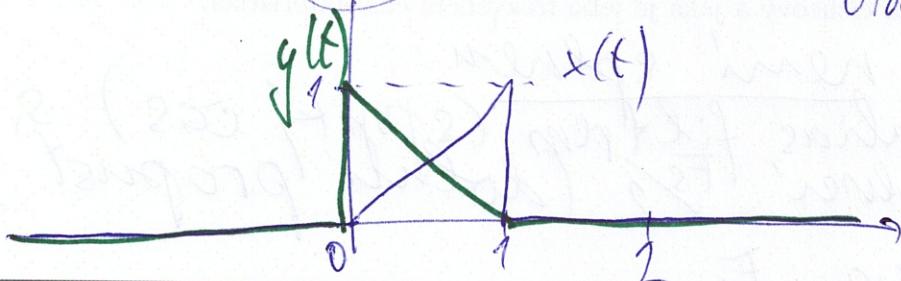
$$c_{-3} = 0, c_{-2} = 0,82, c_{-1} = 1,66, c_0 = 2, c_1 = 1,66, c_2 = 0,82, c_3 = 0.$$

**Příklad 13** Pro signál se spojitým časem  $x(t)$  nakreslete do stejného obrázku průběh okamžitého výkonu  $p(t)$ .



viz A

**Příklad 14** Nakreslete signál se spojitým časem:  $x(t) = \begin{cases} t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t) = x(-t + 1)$ .



otíčení, zpoždění

**Příklad 15** První signál se spojitým časem je dán  $x_1(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } 0 \leq t \leq 2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a druhý signál je dvojice Diracových impulsů:  $x_2(t) = \delta(t) + \delta(t - 1)$ . Nakreslete výsledek konvoluce  $y(t) = x_1(t) * x_2(t)$ .

viz A

**Příklad 16** Dokažte, že systém se spojitým časem provádějící derivaci vstupu:  $y(t) = \frac{dx(t)}{dt}$  je lineární.

viz A

**Příklad 17** Přenosová funkce systému se spojitým časem je  $H(s) = \frac{s-1}{0.5s+1}$ . Napište diferenciální rovnici popisující tento systém.

$$\cancel{\frac{dy}{dt}} - \frac{dx(t)}{dt} - x(t) = 0,5 \cancel{\frac{dy(t)}{dt}} + y(t)$$

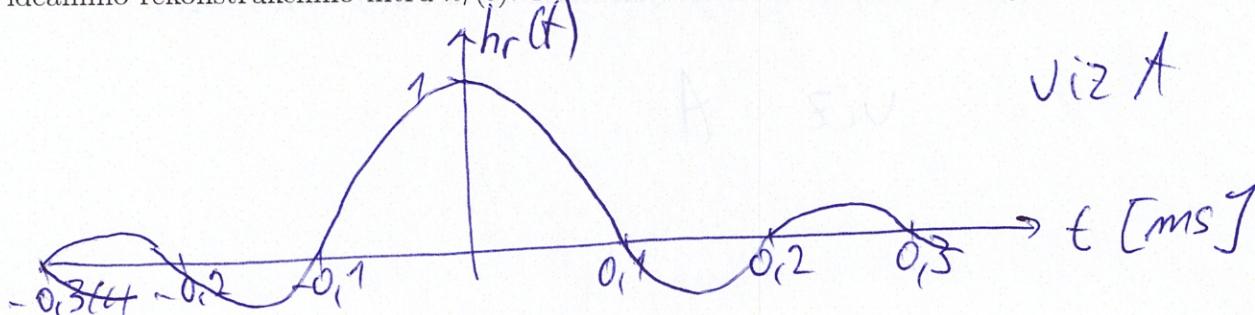
**Příklad 18** V kódu obsahuje komplexní matice  $H$  o rozměrech  $201 \times 201$  hodnoty přenosové funkce  $H(s)$  systému se spojitým časem. Byla vygenerována pro imaginární složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (řádky) a pro reálnou složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (sloupce). Jak z ní vyčteme frekvenční charakteristiku systému  $H(j\omega)$  a v jakém rozsahu kruhových frekvencí  $\omega$  ji dostaneme?

viz A

**Příklad 19** Jaký je korektní postup vzorkování zvuku činulu (frekvenční složky až do 20 kHz) na vzorkovací frekvenci  $F_s = 20$  kHz? Popište slovně nebo blokovým schématem. Pokud použijete nějaký filtr, uveďte, zda je se spojitým časem nebo číslicový a jaká je jeho frekvenční charakteristika.

- vzorkovací frekvém nemí splnenu:
- 1) filtrace antialias filterem (spojitý čas) s meziní frekvencí  $F_s/2$  (dolní propust)
  - 2) vzorkování na  $F_s$

**Příklad 20** Signál je vzorkovaný na vzorkovací frekvenci  $F_s = 10$  kHz. Nakreslete impulsní odezvu ideálního rekonstrukčního filtru  $h_r(t)$ . Na časové ose označte důležité body.



# Semestrální zkouška ISS/ISSk, 2. opravný termín, 27.1.2023, skupina C

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: ..... REF  
 (prosím čitelně!)

$$\cos \alpha = \frac{e^{j\alpha} + e^{-j\alpha}}{2}$$

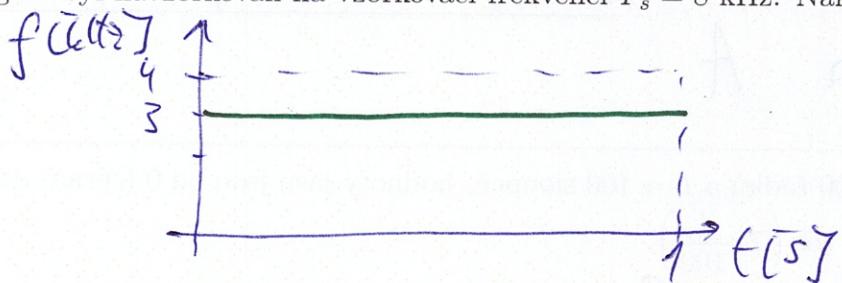
**Příklad 1** Signály s diskrétním časem jsou dány:  $x_1[n] = 5e^{-j\frac{\pi}{2}}e^{j\frac{2\pi}{50}n}$ ,  $x_2[n] = 5e^{j\frac{\pi}{2}}e^{-j\frac{2\pi}{50}n}$ .

Napište vztah pro jejich součet  $y[n] = x_1[n] + x_2[n]$ . Vztah nesmí obsahovat komplexní čísla.

$$y[n] = 5e^{j\left(\frac{2\pi}{50}n - \frac{\pi}{2}\right)} + 5e^{-j\left(\frac{2\pi}{50}n - \frac{\pi}{2}\right)} = 5 \cdot 2 \cos\left(\frac{2\pi}{50}n - \frac{\pi}{2}\right) = \underline{10 \sin\left(\frac{2\pi}{50}n\right)}$$

viz tabe' A

**Příklad 2** Signál se spojitým časem má délku 1 sekunda a je to cosinusovka na frekvenci  $f = 3$  kHz. Signál byl navzorkován na vzorkovací frekvenci  $F_s = 8$  kHz. Nakreslete jeho spektrogram.



**Příklad 3** Určete hodnoty pólů číslicového filtru s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 1.44z^{-2}$ .

viz A

$$P_1 = P_2 = 0$$

**Příklad 4** Číslicový filtr s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 - 0.4z^{-1} - 0.2z^{-2}$  zpracovává vstupní signál  $x[n]$ , omezený v intervalu  $[-B, +B]$ , kde  $B = 1$ :  $x[n] \in [-B, +B]$ . Podmínka stability praví: Pokud lze pro výstupní signál nalézt  $C$  takové, že  $y[n] \in [-C, +C]$ , je filtr stabilní. Napište, zda takové  $C$  existuje a pokud ano, jakou má hodnotu.

viz A

C existuje, C = 1,6

**Příklad 5** Náhodný signál  $x[n]$  je bílý šum. Slovně, schématem, kódem nebo jinak popište, jak se dá obarvit (tedy zajistit, aby jeho spektrální hustota výkonu nebyla pro všechny frekvence konstantní).

viz A

**Příklad 6** Ergodický náhodný signál  $x[n]$  má délku  $N = 100000$  vzorků a má diskrétní hodnoty  $X_i$  od 0 do 9. Napište slovně, matematicky, pseudokódem nebo kódem v jazyce C, Matlabu nebo Pythonu+Numpy, jak odhadnete pravděpodobnosti jednotlivých hodnot:  $\mathcal{P}(X_i)$ .

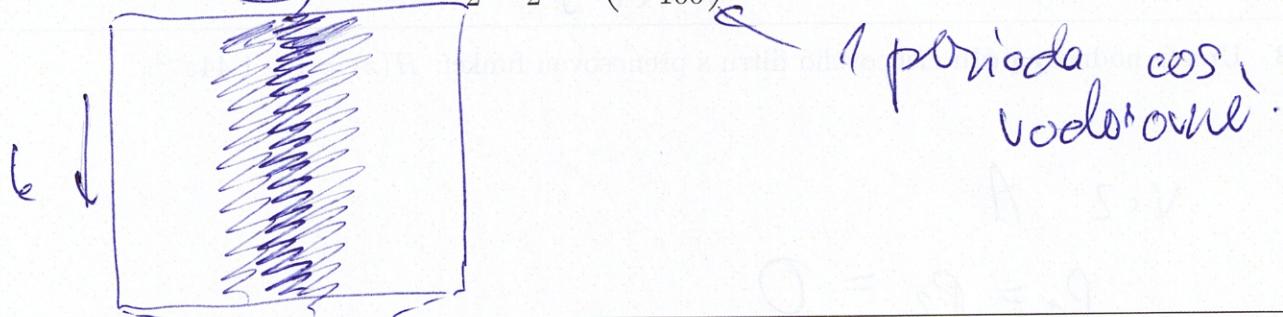
viz A

**Příklad 7** Na  $\Omega = 4000$  realizacích náhodného procesu byla naměřena tabulka (sdružený histogram) hodnot mezi vzorky  $n_1$  a  $n_2$ . Převeďte je na odhad sdružené funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti  $p(x_1, x_2, n_1, n_2)$ .

intervaly $x_1$	intervaly $x_2$			
	[-20, -10]	[-10, 0]	[0, 10]	[10, 20]
[10, 20]	0	0	0	0
[0, 10]	0	1000	1000	0
[-10, 0]	0	1000	1000	0
[-20, -10]	0	0	0	0

viz A

**Příklad 8** Obrázek má rozměry  $K = 100$  řádků a  $L = 100$  sloupců, hodnoty jsou od 0 (černá) do 1 (bílá). Nakreslete obrázek  $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos\left(2\pi \frac{l}{100}\right)$ .



**Příklad 9** V kódu je dán obrázek (matice, 2D pole)  $x$  o rozměrech  $K$  řádků a  $L$  sloupců, a čtvercové konvoluční jádro (maska, 2D filtr)  $h$  o rozměrech  $I$  řádků a  $I$  sloupců, kde  $I$  je liché číslo. Napište C-kód pro 2D konvoluci (filtrování). Pracujte pomocí cyklů, nesmíte použít žádné vektorové operace.

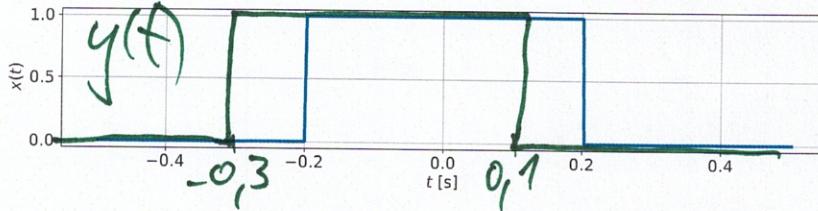
viz A

**Příklad 10** Zjistěte, zda jsou báze Fourierovy řady  $e^{jk\omega_1 t}$  a  $e^{jl\omega_1 t}$  ortogonální pro  $k = 1$  a  $l = 3$ .

viz A

i Complex & P se  
záporným rozdílem  $k-l$   
má aly počet period.  
⇒ ortogonalismu

**Příklad 11** Na obrázku je signál se spojitým časem  $x(t)$ . Jeho spektrální funkce je  $X(j\omega)$ . Do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t)$ , jehož spektrální funkce je  $Y(j\omega) = X(j\omega)e^{+j0.1\omega}$ .



viz A  
předběhnutí  
 $0,15$

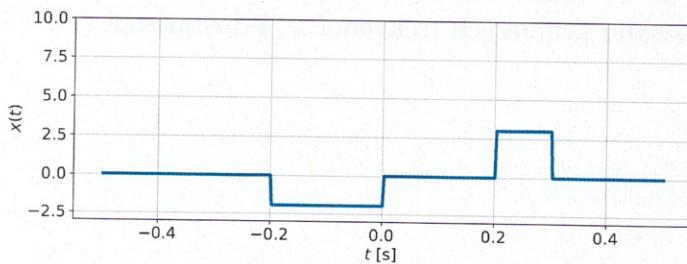
**Příklad 12** Periodický signál se spojitým časem je dán jako sled obdélníkových impulsů o výšce  $D = 6$ , šířce  $\vartheta = \frac{1}{3} \mu\text{s}$  a periodě  $T_1 = 1 \mu\text{s}$ . Napište hodnoty koeficientů jeho Fourierovy řady od  $c_{-3}$  do  $c_3$ . Pomůcka:  $\text{sinc}\frac{\pi}{3} = 0.83$ ,  $\text{sinc}\frac{2\pi}{3} = 0.41$ .

viz A

$$c_k = \frac{6 \cdot \frac{1}{3} \cdot 10^{-6}}{1 \cdot 10^{-6}} \text{sinc}\left(\frac{1}{6} \cdot 10^{-6} k \frac{2\pi}{1 \cdot 10^{-6}}\right) = 2 \text{sinc}\left(k \frac{\pi}{3}\right)$$

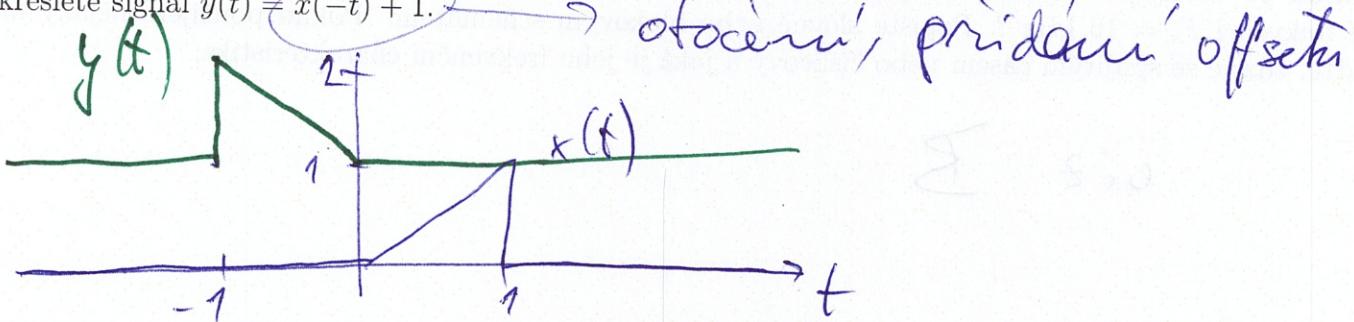
$$c_{-3} = 0, c_{-2} = 0,82, c_{-1} = 1,66, c_0 = 2, c_1 = 1,66, c_2 = 0,82, c_3 = 0.$$

**Příklad 13** Pro signál se spojitým časem  $x(t)$  nakreslete do stejného obrázku průběh okamžitého výkonu  $p(t)$ .



viz A

**Příklad 14** Nakreslete signál se spojitým časem:  $x(t) = \begin{cases} t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t) = x(-t) + 1$ .



**Příklad 15** První signál se spojitým časem je dán  $x_1(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } 0 \leq t \leq 2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a druhý signál je dvojice Diracových impulsů:  $x_2(t) = \delta(t) + \delta(t - 1)$ . Nakreslete výsledek konvoluce  $y(t) = x_1(t) * x_2(t)$ .

viz A

**Příklad 16** Dokažte, že systém se spojitým časem provádějící derivaci vstupu:  $y(t) = \frac{dx(t)}{dt}$  je lineární.

viz A

**Příklad 17** Přenosová funkce systému se spojitým časem je  $H(s) = \frac{0.5s - 1}{s + 1}$ .

Napište diferenciální rovnici popisující tento systém.

$$0.5 \frac{dx(t)}{dt} - x(t) = \frac{dy(t)}{dt} + y(t)$$

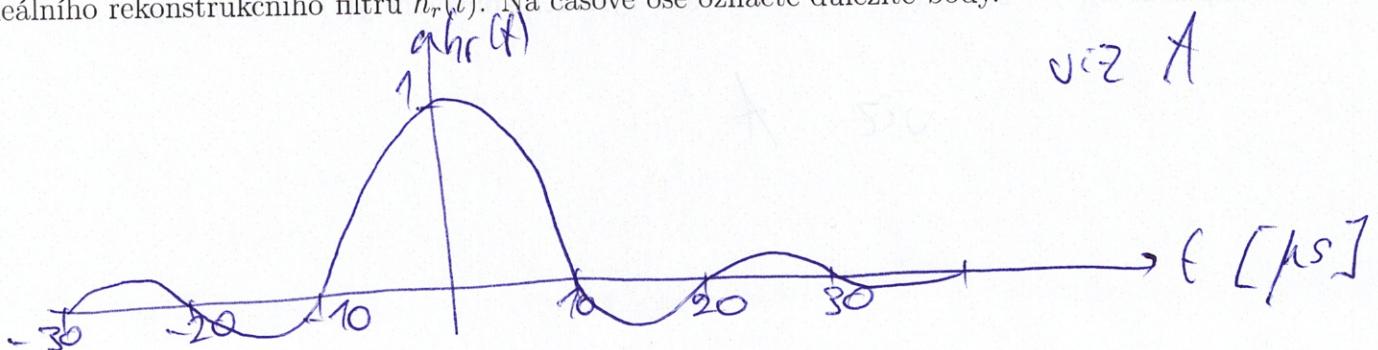
**Příklad 18** V kódu obsahuje komplexní matice  $H$  o rozměrech  $201 \times 201$  hodnoty přenosové funkce  $H(s)$  systému se spojitým časem. Byla vygenerována pro imaginární složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (řádky) a pro reálnou složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (sloupce). Jak z ní vyčteme frekvenční charakteristiku systému  $H(j\omega)$  a v jakém rozsahu kruhových frekvencí  $\omega$  ji dostaneme?

viz A

**Příklad 19** Jaký je korektní postup vzorkování zvuku činelu (frekvenční složky až do 20 kHz) na vzorkovací frekvenci  $F_s = 16$  kHz? Popište slovně nebo blokovým schématem. Pokud použijete nějaký filtr, uveďte, zda je se spojitým časem nebo číslicový a jaká je jeho frekvenční charakteristika.

viz B

**Příklad 20** Signál je vzorkovaný na vzorkovací frekvenci  $F_s = 100$  kHz. Nakreslete impulsní odezvu ideálního rekonstrukčního filtru  $h_r(t)$ . Na časové ose označte důležité body.



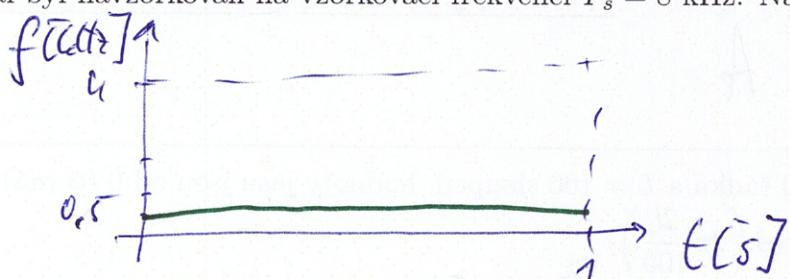
# Semestrální zkouška ISS/ISSk, 2. opravný termín, 27.1.2023, skupina D

Login: ..... Příjmení a jméno: ..... Podpis: ..... REF  
 (prosím čitelně!)

**Příklad 1** Signály s diskrétním časem jsou dány:  $x_1[n] = 5e^{-j\frac{\pi}{2}} e^{j\frac{2\pi}{50}n}$ ,  $x_2[n] = 5e^{j\frac{\pi}{2}} e^{-j\frac{2\pi}{50}n}$ . Napište vztah pro jejich součet  $y[n] = x_1[n] + x_2[n]$ . Vztah nesmí obsahovat komplexní čísla.

viz C

**Příklad 2** Signál se spojitým časem má délku 1 sekunda a je to cosinusovka na frekvenci  $f = 500$  Hz. Signál byl navzorkován na vzorkovací frekvenci  $F_s = 8$  kHz. Nakreslete jeho spektrogram.



**Příklad 3** Určete hodnoty pólů číslicového filtru s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 1.69z^{-2}$ .

viz A  
 $p_1 = p_2 = 0$

**Příklad 4** Číslicový filtr s přenosovou funkcí:  $H(z) = 1 + 0.4z^{-1} - 0.4z^{-2}$  zpracovává vstupní signál  $x[n]$ , omezený v intervalu  $[-B, +B]$ , kde  $B = 1$ :  $x[n] \in [-B, +B]$ . Podmínka stability praví: Pokud lze pro výstupní signál nalézt  $C$  takové, že  $y[n] \in [-C, +C]$ , je filtr stabilní. Napište, zda takové  $C$  existuje a pokud ano, jakou má hodnotu.

viz A

$C$  existuje,  $C = 1,8$

**Příklad 5** Náhodný signál  $x[n]$  je bílý šum. Slovně, schématem, kódem nebo jinak popište, jak se dá obarvit (tedy zajistit, aby jeho spektrální hustota výkonu nebyla pro všechny frekvence konstantní).

viz A

**Příklad 6** Ergodický náhodný signál  $x[n]$  má délku  $N = 100000$  vzorků a má diskrétní hodnoty  $X_i$  od 0 do 9. Napište slovně, matematicky, pseudokódem nebo kódem v jazyce C, Matlabu nebo Pythonu+Numpy, jak odhadnete pravděpodobnosti jednotlivých hodnot:  $\mathcal{P}(X_i)$ .

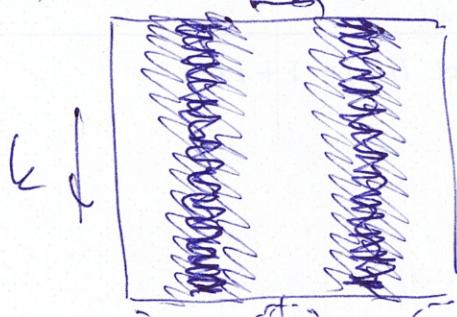
viz A

**Příklad 7** Na  $\Omega = 4000$  realizacích náhodného procesu byla naměřena tabulka (sdružený histogram) hodnot mezi vzorky  $n_1$  a  $n_2$ . Převeďte je na odhad sdružené funkce hustoty rozdělení pravděpodobnosti  $p(x_1, x_2, n_1, n_2)$ .

$x_1$	intervaly $x_2$			
	[-20, -10]	[-10, 0]	[0, 10]	[10, 20]
[10, 20]	0	0	0	0
[0, 10]	0	1000	1000	0
[-10, 0]	0	1000	1000	0
[-20, -10]	0	0	0	0

viz A

**Příklad 8** Obrázek má rozměry  $K = 100$  řádků a  $L = 100$  sloupců, hodnoty jsou od 0 (černá) do 1 (bílá). Nakreslete obrázek  $x[k, l] = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \cos\left(2\pi \frac{2l}{100}\right)$ .



2 periody cos  
vodorovně

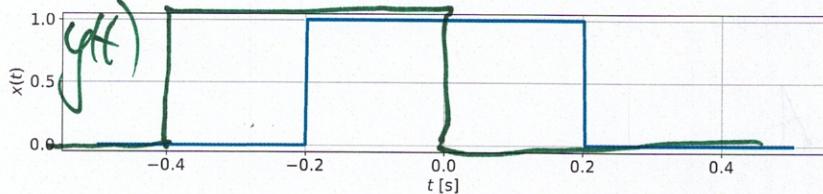
**Příklad 9** V kódu je dán obrázek (matice, 2D pole)  $x$  o rozměrech  $K$  řádků a  $L$  sloupců, a čtvercové konvoluční jádro (maska, 2D filtr)  $h$  o rozměrech  $I$  řádků a  $I$  sloupců, kde  $I$  je liché číslo. Napište C-kód pro 2D konvoluci (filtrování). Pracujte pomocí cyklů, nesmíte použít žádné vektorové operace.

viz A

**Příklad 10** Zjistěte, zda jsou báze Fourierovy řady  $e^{jk\omega_1 t}$  a  $e^{jl\omega_1 t}$  ortogonální pro  $k = 2$  a  $l = 3$ .

viz A a C  $\Rightarrow$  ortogonální

**Příklad 11** Na obrázku je signál se spojitým časem  $x(t)$ . Jeho spektrální funkce je  $X(j\omega)$ . Do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t)$ , jehož spektrální funkce je  $Y(j\omega) = X(j\omega)e^{+j0.2\omega}$ .



viz A  
předbehl. 0,2 s

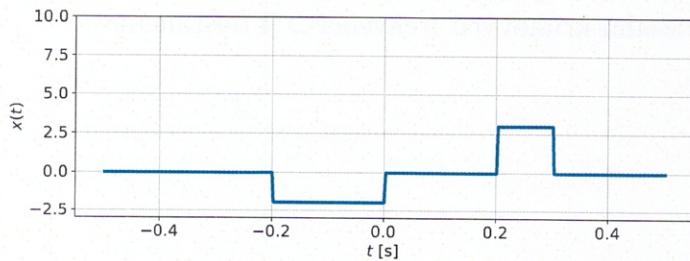
**Příklad 12** Periodický signál se spojitým časem je dán jako sled obdélníkových impulsů o výšce  $D = 6$ , šířce  $\vartheta = 3\mu s$  a periodě  $T_1 = 9\mu s$ . Napište hodnoty koeficientů jeho Fourierovy řady od  $c_{-3}$  do  $c_3$ . Pomůcka:  $\text{sinc}\frac{\pi}{3} = 0.83$ ,  $\text{sinc}\frac{2\pi}{3} = 0.41$ .

viz A

$$c_k = \frac{6 \cdot 3 \cdot 10^{-6}}{9 \cdot 10^{-6}} \text{sinc}\left(15 \cdot 10^6 k \frac{2\pi}{9 \cdot 10^{-6}}\right) = 2 \text{sinc}\left(k \frac{\pi}{3}\right)$$

$$c_{-3} = 0, c_{-2} = 0,82, c_{-1} = 1,66, c_0 = 2, c_1 = 1,66, c_2 = 0,82, c_3 = 0.$$

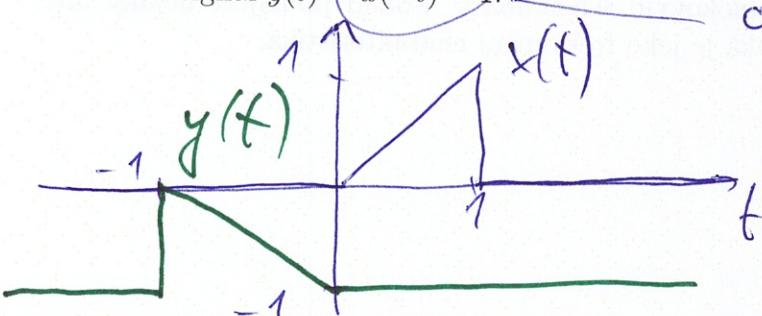
**Příklad 13** Pro signál se spojitým časem  $x(t)$  nakreslete do stejného obrázku průběh okamžitého výkonu  $p(t)$ .



viz A

**Příklad 14** Nakreslete signál se spojitým časem:  $x(t) = \begin{cases} t & \text{pro } 0 \leq t \leq 1 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a do stejného obrázku nakreslete signál  $y(t) = x(-t) - 1$ .

ofocení, minus offset.



**Příklad 15** První signál se spojitým časem je dán  $x_1(t) = \begin{cases} 1 & \text{pro } 0 \leq t \leq 2 \\ 0 & \text{jinde} \end{cases}$  a druhý signál je dvojice Diracových impulsů:  $x_2(t) = \delta(t) + \delta(t - 1)$ . Nakreslete výsledek konvoluce  $y(t) = x_1(t) * x_2(t)$ .

viz A

**Příklad 16** Dokažte, že systém se spojitým časem provádějící derivaci vstupu:  $y(t) = \frac{dx(t)}{dt}$  je lineární.

Viz A

**Příklad 17** Přenosová funkce systému se spojitým časem je  $H(s) = \frac{0.3s - 1}{0.5s + 1}$ . Napište diferenciální rovnici popisující tento systém.

$$0.3 \frac{dx(t)}{dt} - x(t) = 0.5 \frac{dy(t)}{dt} + y(t)$$

**Příklad 18** V kódu obsahuje komplexní matice  $H$  o rozměrech  $201 \times 201$  hodnoty přenosové funkce  $H(s)$  systému se spojitým časem. Byla vygenerována pro imaginární složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (řádky) a pro reálnou složku proměnné  $s$  od -10 do 10 s krokem 0.1 (sloupce). Jak z ní vyčteme frekvenční charakteristiku systému  $H(j\omega)$  a v jakém rozsahu kruhových frekvencí  $\omega$  ji dostaneme?

Viz A

**Příklad 19** Jaký je korektní postup vzorkování zvuku činelu (frekvenční složky až do 20 kHz) na vzorkovací frekvenci  $F_s = 8$  kHz? Popište slovně nebo blokovým schématem. Pokud použijete nějaký filtr, uveďte, zda je se spojitým časem nebo číslicový a jaká je jeho frekvenční charakteristika.

Viz B

**Příklad 20** Signál je vzorkovaný na vzorkovací frekvenci  $F_s = 1$  MHz. Nakreslete impulsní odezvu ideálního rekonstrukčního filtru  $h_r(t)$ . Na časové ose označte důležité body.

